

działań szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów. Należą do nich: zajęcia dodatkowe, wyrównawcze, szczególnie z tych przedmiotów, które zdaje młodzież na maturze, a także zajęcia z doradztwa zawodowego. Jak twierdzą nauczyciele na spotkania te uczniowie przychodzą chętnie, dotyczy to zarówno zajęć indywidualnych, jak i grupowych. Ponadto, zdaniem nauczycieli, istotne jest podkreślenie aktywnej postawy ucznia i motywowanie go do udziału w działaniach kulturalnych na terenie szkoły i miasta (np. udział w zajęciach zespołu muzycznego, koła fotograficznego, dyskusyjnego koła filmowego). To wszystko daje uczniom satysfakcję, potwierdza ich wiarę w siebie, pomaga w rozwijaniu aktywności i myśli twórczej.

Następnym ważnym działaniem jest monitorowanie osiągnięć uczniów. W tym roku szkolnym przeprowadzone były trzy „matury próbne” z matematyki. Wyniki każdej są analizowane, formułowane są wnioski do dalszej pracy. Z języka polskiego zawsze przeprowadzane są dwie „matury próbne”. Bardzo istotne jest przeprowadzanie diagnozy wstępnej. W opinii nauczycieli ważne jest zwrócenie uwagi na umiejętność radzenia sobie młodzieży z problemami, samodzielność myślenia, także wprowadzanie metod wdrażających uczniów do samokontroli i samooceny na lekcji. Ważne jest stwarzanie warunków do samorozwoju uczniów, np. udział w akcjach charytatywnych, pracach w Młodzieżowej Radzie Miasta Lublin, kształtowanie postaw patriotycznych. Istotny jest rozwój fizyczny i angażowanie w działalność sportową (uczniowie wraz z nauczycielami wyjeżdżają na narty, łyżwy, kajaki, rowery). Nauczyciele współpracują ze sobą w ramach zespołów przedmiotowych, wymieniają się doświadczeniami.

Uczniowie w ankiecie wśród potrzeb, które powinna ich zdaniem zaspokoić szkoła wymieniają przygotowanie do matury, zdobycie jak najlepszej wiedzy z przedmiotów wybranych na egzamin maturalny, naukę języka obcego, pracę w zespole, podejmowanie indywidualnych decyzji, kontakty z ludźmi, rzeczy, które mogą mi się przydać w życiu, umiejętność radzenia sobie w różnych sytuacjach, kulturę, wiedzę o świecie. Zarówno uczniowie (45 na 63 badanych), jak i ich rodzice (48 na 54 ankietowanych) twierdzą, że szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne młodzieży.

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Jak twierdzi dyrektor w wywiadzie, w ofercie edukacyjnej uwzględniane są następujące kompetencje kluczowe potrzebne na rynku pracy: porozumiewanie się w języku ojczystym i w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i przedsiębiorczość. Ponadto umiejętność pracy w zespole, umiejętności interpersonalne, radzenia sobie ze stresem, umiejętność samokształcenia, wyszukiwania informacji, planowania pracy, umiejętność dokonywania samooceny, czemu służą warsztaty dla uczniów, godziny wychowawcze, działalność Szkolnego Ośrodka Kariery, program „Jak żyć z ludźmi”. Co roku przeprowadzane są warsztaty integracyjne. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzają informacje uzyskane od dyrektora. Jako najważniejsze działania szkoły z punktu widzenia potrzeb rynku pracy partnerzy szkoły wymieniają realizację programu „Lepszy start w przyszłość”, doradztwo zawodowe, rozmowy uczniów z pedagogiem.

Oferta szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Dyrektor w wywiadzie wśród zmian wprowadzonych w ofercie szkoły, które służą temu celowi, wymienia nowe rozszerzenia przedmiotowe dostosowane do oczekiwań uczniów i potrzeb związanych z dalszym kształceniem, zajęcia dodatkowe realizowane w ramach projektu „Lepszy start w przyszłość” (np. uzyskanie certyfikatu ECDL), działalność Szkolnego Centrum Kultury, Dyskusyjnego Klubu Filmowego, wolontariatu, Szkolnego Ośrodka Kariery, udział w Młodzieżowej Radzie Miasta Lublin w ramach edukacji obywatelskiej, zajęcia dodatkowe, zajęcia wpływające na rozwój fizyczny uczniów- rajdy rowerowe, spływy kajakowe, wyjazdy na narty, lodowisko, zawody wędkarskie, pływanie. Nauczyciele w ankiecie potwierdzają wypowiedź dyrektora i wymieniają ponadto inne działania: rozszerzenia przedmiotowe z uwzględnieniem zainteresowań uczniów, wprowadzenie trzeciego języka obcego, skrócenie czasu pracy szkoły, nawiązanie współpracy z młodzieżą niemiecką z Waltrop, Teatrem NN w Lublinie, strażą pożarną, oddanie do użytku siłowni, sali rekreacyjnej, tanecznej, wzbogacenie oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych, dzięki wybudowaniu „Orlika”.

Ponad połowa ankietowanych rodziców (30 na 54 badanych) i uczniów (35 na 63) uważa, że szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i aspiracje. Zdaniem partnerów zmiany w ofercie edukacyjnej szkoły nastąpiły po przeprowadzeniu ankiet wśród uczniów gimnazjum Zespołu Szkół nr 4. Potwierdzili oni też zmiany wskazane przez nauczycieli.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe. Dyrektor w wywiadzie jako przykłady rozwiązań nowatorskich wymienia realizację projektu „Lepszy start w przyszłość”, edukację medialną, akcję edukacyjną „4 minuty = życie”, działalność Szkolnego Centrum Kultury (wieczory literackie, spotkania z ciekawymi ludźmi-świadkowie historii, specjalistami z różnych dziedzin), współpracę z Ośrodkiem Brama Grodzka-Teatrem NN, Państwowym Muzeum na Majdanku, pokazy i wykłady uniwersyteckie, wystawę „Eksperymentuj!” zorganizowaną przez Centrum Nauki Kopernik. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzają i uzupełniają wypowiedź dyrektora. Ich zdaniem na pewno nowatorski jest program „4 minuty = się życie”. Jest pierwszym nie tylko w Lublinie, ale i jedynym tego typu programem w Polsce. Program ten był wynikiem sytuacji losowej, która miała miejsce

miejsce na terenie szkoły. Zaistniała konieczność uwrażliwienia młodych ludzi na sytuacje wymagające reakcji i podjęcia natychmiastowej pomocy w sytuacjach zagrażających życiu.

Nowatorskim przedsięwzięciem jest również współpraca z Państwowym Muzeum na Majdanku. Szkoła zainicjowała i realizuje projekt „Losy więźniów na Majdanku”, ciekawym ze względu na oryginalną formę. Jak mówią nauczyciele sam temat nie jest odkrywczy, ale forma pracy z młodzieżą jest nowatorska. Młodzież pracuje w archiwum na Majdanku, zbiera materiały z różnych źródeł. Grupa młodzieży, która opracowuje zagadnienie, oprowadza później uczniów szkoły po Muzeum na Majdanku. Stają się więc przewodnikami po muzeum. Inicjatywę tę doceniają profesjonalni przewodnicy, pracownicy muzeum. Podkreślają, że jest to pierwszy tego typu projekt w Lublinie. Inicjatywa ta będzie rozpropagowana i rozwijana też w innych szkołach. Ponadto wszystkim osobom zwiedzającym- Polakom i cudzoziemcom- są prezentowane ekspozycje przygotowane przez uczniów szkoły w języku polskim i niemieckim. Ekspozycja prezentowana jest w Państwowym Muzeum na Majdanku.

Pokazy fizyczne, zdaniem nauczycieli, też należą do działań nowatorskich. Młodzież uczestniczy w pokazach z fizyki w UMCS, ma możliwość przeprowadzenia doświadczeń fizycznych i chemicznych. W szkole była zorganizowana wystawa eksperymentów we współpracy ze Stowarzyszeniem Klanza i Centrum Nauki Kopernik. W pokazie uczestniczyli też uczniowie innych szkół.

Bardzo ważna jest, zdaniem nauczycieli, współpraca z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Wschodnich. Co roku organizowane są konkursy literackie, poetyckie przy wykorzystaniu technik multimedialnych. Zespół szkolny „Zahir” przygotowuje pieśni lwowskie. Przyjeżdżają młodzi ludzie ze szkół Lwowa. Jest to inicjatywa, która poszerza wiedzę młodzieży i jednocześnie jest okazją spotkania z Polakami ze Lwowa.

Nowatorskim działaniem w ramach współpracy z Teatrem NN było włączenie się szkoły do projektu „Światła w ciemności- Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”. Szkoła nawiązała kontakt z panią Marianną Krasnodębską, która w czasie II wojny światowej ratowała Żydów. Często odbywają się spotkania, na których opowiada ona o swoich przeżyciach. Szkoła w ramach projektu organizuje przedstawienia, akademie, wycieczki śladami Żydów lubelskich, współpracuje z innymi szkołami. Młodzież przedstawiała referaty, włączyła się czynnie w projekt, który ma bardzo szeroki zasięg. Uczniowie poznają historię, uczą się postawy patriotycznej i tolerancji. Oprócz tych działań zaplanowane są dodatkowe warsztaty w grupach polsko- niemieckich. Wspólna realizacja dotyczy projektu odnoszącego się do dawnych losów ich rówieśników.

Zdaniem nauczycieli warto podkreślić współpracę z policją, która szkoli młodzież w zakresie bezpieczeństwa. Przeszkoleni licealiści przekazują z kolei tę wiedzę młodszemu kolegom w szkole i wchodzą w ten sposób w rolę instruktorów.

Nowatorski jest także projekt edukacyjny „Lepszy start w przyszłość”. Daje on młodzieży możliwość przygotowania do matury z poszczególnych przedmiotów i uzyskania certyfikatu ECDL.

W opinii nauczycieli należy podkreślić działania w ramach akcji charytatywnych np. dotyczących pomocy powodzianom w Wilkowie, czy prowadzenie przez licealistów tzw. „letnich szkół” dla młodszych dzieci. Opracowane i zrealizowane zostały programy przeznaczone dla klasy medialnej w ramach edukacji medialnej. Powstał autorski program dotyczący mass mediów. Położono nacisk na wykorzystanie technologii informacyjnej, zdobywanie wiedzy z zakresu fotografii, edukację filmową, w ramach której zajęcia odbywają się także w kinie. Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że procesy edukacyjne zachodzące w szkole mają charakter zorganizowany. Są one planowane i mają na celu zwiększenie efektywności procesu uczenia się. Wnioski wynikające z monitorowania procesów edukacyjnych służą ich doskonaleniu.

Poniższe argumenty potwierdzają spełnianie tego wymagania na poziomie średnim.

Procesy edukacyjne są realizowane w szkole z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej. Potwierdza to w wywiadzie dyrektor, jak również ankietowani nauczyciele. Nauczyciele biorący udział w wywiadzie grupowym twierdzą, że w szkole nie ma ograniczeń w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej, ponieważ wybierają takie programy, które są możliwe do zrealizowania w szkole. Ponadto baza szkoły, ich zdaniem, jest systematycznie wzbogacana. Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są planowane. Świadczą o tym plany nauczania poszczególnych klas, zestaw programów nauczania i podręczników, opracowane rozkłady materiału, program wychowawczy i program

profilaktyki, plany pracy wychowawczej, plany pracy zespołów przedmiotowych, Szkolnego Centrum Kultury, samorządu uczniowskiego, programy zajęć pozalekcyjnych. Wszyscy nauczyciele, planując procesy edukacyjne w odniesieniu do przedmiotu, którego uczą, uwzględniają potrzeby i możliwości uczniów. 22 z 24 badanych uwzględnia czas potrzebny do zrealizowania poszczególnych treści, 21 – liczebność klas, 17 – organizację roku szkolnego.

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. W opinii wszystkich ankietowanych nauczycieli szkoła zapewnia im możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych. Ich zdaniem pomieszczenia, w których prowadzą zajęcia, sprzyjają osiąganiu zamierzonych celów. Blisko połowa ankietowanych uczniów klas II kilka razy w tygodniu czuje się zmęczona z powodu liczby zajęć w szkole jednego dnia. 8 z 63 badanych ma takie uczucie codziennie, 6 - rzadziej niż raz w tygodniu lub nigdy. Ponad połowa (13 z 21) ankietowanych uczniów klas III czuje się zmęczona z powodu liczby zajęć w szkole. Zdaniem większości ankietowanych rodziców plan lekcji jest ułożony tak, że sprzyja uczeniu się. Analiza planu zajęć pozwala stwierdzić, że liczba godzin zajęć dla poszczególnych klas jest rozłożona na poszczególne dni tygodnia w miarę równomiernie. Plan nie zakłada stałych godzin rozpoczynania zajęć. Najwcześniej zajęcia rozpoczynają się o godzinie 8.00, a najpóźniej kończą o 15.45. Uczniowie mają zwykle 6- 7 lekcji.

Obserwacja zajęć wskazuje, iż liczebność klas pozwala na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się a wielkość sal lekcyjnych jest odpowiednia do liczebności klas.

Zdaniem dyrektora nauczyciele podejmują działania mające na celu zwiększenie efektywności procesu uczenia się w szkole. Zalicza do nich badanie wyników nauczania, prowadzenie diagnozy „na wejściu”, odpowiedni dobór programów i podręczników, dostosowywanie wymagań do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, realizację zajęć dodatkowych, analizę realizacji obowiązku nauki. Ankietowani nauczyciele wymieniają stosowane przez siebie w pracy z uczniami metody sprzyjające uczeniu się, do których zaliczają przede wszystkim metody aktywizujące i problemowe. Na wybór stosowanych metod mają wpływ możliwości uczniów, treści i cele zajęć, miejsce ich realizacji, potrzeby i inicjatywy młodzieży, liczba uczniów, dostęp do pomocy, a także zainteresowanie danym tematem lub problemem.

Zdaniem nauczycieli, biorących udział w wywiadzie grupowym, w celu zwiększenia aktywności uczniów i ich poczucia odpowiedzialności za proces uczenia się, stosują w swojej pracy metody, które wdrażają do samokształcenia, metody aktywizujące, np. gry dydaktyczne, drzewka decyzyjne, metodę projektów, posługują się technologią informacyjno- komunikacyjną, wykorzystują w pracy tablicę interaktywną, stosują elementy oceniania kształtującego.

Ankietowani uczniowie klas II potwierdzają wykorzystywanie na lekcjach komputera (46 z 63), projektora (36 z 63), tablicy interaktywnej (28 z 63), Internetu (27 z 63). Większość badanych uczniów jest zdania, że na niektórych zajęciach pracuje w grupach.

Spośród 21 ankietowanych uczniów klasy III, ucząc się w dniu badania, zaciekawienie odczuwało 14. Również 14 aktywnie uczestniczyło w zajęciach.

Obserwacje lekcji wskazują, że nauczyciele stwarzają uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań. Uczniowie wykazują zaangażowanie, są skoncentrowani na wykonywanej pracy, chętnie się zgłaszają. Nauczyciele stosują metody adekwatne do celów lekcji. Obserwowane lekcje były zróżnicowane pod względem środków dydaktycznych wykorzystywanych przez nauczycieli. Na języku angielskim korzystano z podręcznika, komputera, tablicy interaktywnej, na biologii nauczyciel wykorzystał plansze i schematy, na matematyce wydruki z zadaniami do rozwiązania.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce oraz motywuje ich do dalszej pracy. Zapisy w szkolnym systemie oceniania wskazują, że ocenianie zakłada dawanie uczniom informacji o postępach w nauce. Statut Szkoły w § 50 mówi, że „ocenianie wewnętrzne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, uwzględniających tę podstawę, oraz formułowaniu oceny, ma na celu: 1) poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie, 2) udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju, 3) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu, 4) dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia”.

Wszyscy ankietowani nauczyciele twierdzą, że przekazują uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Informacja ta zawiera najczęściej kryteria oceny, omówienie błędów, stopień opanowania materiału, zakres opanowanych wiadomości i umiejętności, braki wymagające uzupełnienia, uwagi dotyczące dalszej pracy, zasady punktacji. Ankietowani uczniowie klas II wiedzą, dlaczego otrzymali taką, a nie inną ocenę: prawie zawsze – 44 z 63 badanych, zawsze – 15, rzadko – 4. Zdaniem 41 ankietowanych uczniów nauczyciele wystawiając im ocenę odnoszą się do tego, co umieli lub wiedzieli wcześniej. W opinii 27 z 63 badanych uczniów nauczyciele wystawiając ocenę rzadko odnoszą się do wcześniejszych ich osiągnięć lub trudności, 4 uczniów twierdzi, że nie robią tego nigdy, natomiast 26 jest zdania, że prawie zawsze, a 6 – że zawsze odnoszą się do wcześniejszych ich osiągnięć

lub trudności.

Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (22 z 24) uczniowie są zmotywowani do pracy dzięki informacji zwrotnej, jaką od nich otrzymują. W opinii 36 z 63 ankietowanych uczniów klasy II nauczyciele rzadko rozmawiają z uczniami na temat przyczyn sukcesów w nauce, 13 - uważa, że nie robią tego nigdy, 13 - że często, 1 - bardzo często. Zdaniem 34 z 63 badanych uczniów nauczyciele rzadko rozmawiają z nimi na temat przyczyn ich trudności w nauce, 15 twierdzi, że nie robią tego nigdy, a 13 - że często. Ankietowani uczniowie w czasie oceniania najczęściej postanawiają, że się poprawią (47 na 63), 31 wie, co ma poprawić, 20 jest zadowolonych, 13 czuje się zniechęconych, 18 jest to obojętne, 18 ma ochotę się uczyć, 14 nie chce się uczyć dalej, 7 nie wie, co dalej robić. Uczniowie w wywiadzie grupowym poinformowali, że często ich niezadowolenie z oceny wynika z faktu, że się nie przygotowali. Mają jednak możliwość poprawy oceny. Zdaniem połowy (27 z 54) ankietowanych rodziców ocenianie motywuje ich dzieci do dalszej pracy. 14 rodziców nie ma zdania na ten temat, a 13 uważa, że ocenianie nie motywuje dziecka do dalszej pracy.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów i procesy. W trakcie obserwacji stwierdzono, iż w szkole znajdują się gabloty i tablice informacyjne, które służą eksponowaniu osiągnięć i sukcesów uczniów. Zdaniem dyrektora i nauczycieli biorących udział w wywiadzie grupowym monitoring prowadzony jest poprzez diagnozę „na wejściu”, analizę wyników klasyfikacji, badanie wyników nauczania z wybranych przedmiotów w danym roku szkolnym, analizę wyników egzaminów maturalnych - próbnych i właściwych, analizę udziału uczniów w konkursach i zawodach oraz analizę pracy zespołów przedmiotowych, analizę stanu opiekuńczo-wychowawczego, prowadzenie przez wychowawców teczek wychowawcy klasy, kontrolę dokumentacji. Monitorując osiągnięcia uczniów poszukuje się odpowiedzi na pytania, w jakim stopniu uczniowie realizują wymagania określone w podstawie programowej i standardach egzaminu maturalnego, jakie wyniki osiągają uczniowie szkoły w zestawieniu z osiągnięciami uczniów innych szkół, jakie braki należy uzupełnić, jakie działania należy podjąć w celu usunięcia braków lub poprawy wyników nauczania. 14 z 24 ankietowanych nauczycieli prowadzi analizy postępów uczniów systematycznie w sposób zorganizowany, natomiast 10 próbuje prowadzić systematyczną analizę. Nauczyciele monitorują osiągnięcia wszystkich uczniów.

W szkole znajdują się dokumenty potwierdzające monitorowanie jakości i efektywności procesu uczenia się.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane i doskonalone. Monitorując procesy edukacyjne nauczyciele starają się ustalić jakie wyniki osiągają uczniowie, w jakim stopniu realizują wymagania określone w podstawie programowej i standardach egzaminacyjnych, jakie wyniki osiągają w porównaniu z wynikami uczniów innych szkół, jakie braki muszą uzupełnić, jaki jest związek między frekwencją a osiągnięciami uczniów, jakie są przyczyny braku sukcesu, czy rozszerzenia przedmiotowe mają wpływ na osiągnięcia uczniów. Potwierdza to dyrektor i wszyscy nauczyciele.

W opinii dyrektora wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Na skutek monitoringu zmodyfikowano plany nauczania, dokonano zmiany oferty szkoły w zakresie zajęć dodatkowych (wyrównawczych), planów pracy nauczycieli, rozbudowano bazę materialną, zakupiono materiały wykorzystywane przez uczniów, sprzęt sportowy, opracowano plan nadzoru pedagogicznego, uwzględniający badanie wyników nauczania, tematykę wiodącą obserwacji lekcji, tematykę szkoleń dla nauczycieli, dokonano modyfikacji programów, wyboru podręczników, rozkładów materiału, wspierano doskonalenie zawodowe nauczycieli. W wywiadzie grupowym nauczyciele wskazują na efekty wdrożonych wniosków wpływających z monitorowania procesów edukacyjnych, jakimi są wyższe wyniki egzaminu maturalnego od wyników matury próbnej. Zdaniem nauczycieli na skutek prowadzonego monitoringu dokonują oni weryfikacji stosowanych metod nauczania. Nauczyciele pracują wspólnie z uczniami nad doskonaleniem procesów edukacyjnych.

Zdaniem dyrektora podejmowane przez szkołę działania uwzględniają propozycje i opinie uczniów. Przykładem na to jest wprowadzenie dodatkowych zajęć, których tematyka wynika z oczekiwań uczniów, programy własne nauczycieli, realizowane w ramach zajęć z poszczególnych przedmiotów i zajęć dodatkowych (np. Dyskusyjne Koło Filmowe), wzbogacenie księgozbioru biblioteki szkolnej (książki, płyty, filmy), organizowanie imprez szkolnych, akcji charytatywnych, wolontariatu. Ponadto w odpowiedzi na potrzeby młodzieży w szkole wstawiono automaty do napojów i wzbogacono bazę (boiska, siłownia, sala taneczna). Wszyscy ankietowani nauczyciele deklarują, że biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć. Pomysły uczniów, które uwzględnili dotyczyły zajęć pozalekcyjnych – 21 wskazań, terminów testów, sprawdzianów itp. – 20, tematyki lekcji – 18, sposobu oceniania – 9, metod pracy na lekcji – 8. Uwzględnianie opinii uczniów na temat przebiegu procesu nauczania potwierdzają nauczyciele biorący udział w wywiadzie grupowym. Ich zdaniem wszelkie oczekiwania uczniów są spełniane, o ile pozwalają na to warunki lokalowe i finansowe.

18 z 63 ankietowanych uczniów klas II twierdzi, że nauczyciele nigdy nie pytają o opinie, w jaki sposób chcieliby uczyć się na lekcjach. 37 jest zdania, że tylko na niektórych lekcjach nauczyciele pytają o to, a 8 – że na większości zajęć. Podczas wywiadu uczniowie podają przykłady zmian w szkole, które zostały przygotowane wspólnie przez nauczycieli i uczniów (sala do tańca, koła zainteresowań). Uczniowie mają poczucie, że nauczyciele chętnie z nimi współpracują, a ich pomysły są realizowane. 18 z 54 ankietowanych rodziców uważa, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów dotyczące tematyki czy sposobu prowadzenia zajęć, 24 – uważa,

że robią to rzadko, a 4 – nigdy. W trakcie obserwowanych zajęć nauczyciele nie pytali uczniów o sposób pracy na lekcji, a uczniowie nie zgłaszali swoich pomysłów.

Nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się. Do najczęściej stosowanych ankietowani nauczyciele zaliczają rozpoznawanie i uwzględnianie sytuacji rodzinnej i materialnej, dostosowywanie wymagań do możliwości uczniów, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, zajęć wyrównawczych, stosowanie metod aktywizujących, indywidualną pracę z uczniem, motywowanie do samokształcenia, pomoc w planowaniu uczenia się, zapoznanie ze sposobami uczenia się, wzmocnienie pozytywne - pochwała, zachęta, dobra ocena, życzliwość, docenianie każdego wysiłku ucznia, stwarzanie sytuacji, w których uczeń osiąga sukces. Zdaniem uczniów i rodziców biorących udział w wywiadzie grupowym nauczyciele, aby zachęcić uczniów do nauki starają się wykorzystywać nowoczesne metody prowadzenia zajęć, organizują koła zainteresowań, przyznają nagrody za uczestnictwo i za osiągnięcia w nauce. W opinii uczniów nauczyciele motywują ich pochwałami za dobrze wykonane zadania, urozmaiconym sposobem prowadzenia zajęć, zachęcaniem do udziału w konkursach, ocenami za aktywność na lekcji.

Informacja o postępach w nauce otrzymana w wyniku oceniania uczniów nie zawsze pomaga im uczyć się i planować swój indywidualny proces uczenia się. 34 z 63 ankietowanych uczniów klas II twierdzi, że nauczyciele rzadko rozmawiają ze nimi o postępach w nauce, by dzięki temu wiedzieli, jak się uczyć. 17 twierdzi, że nauczyciele nie robią tego nigdy, a 12 – że często. 13 z 21 ankietowanych uczniów klas III jest zdania, że w dniu badania dostali od nauczyciela wskazówkę, która pomogła im się uczyć. Zdaniem uczniów biorących udział w wywiadzie grupowym w szkole rozmawia się o tym, jak się uczyć. Odbyły się na ten temat zajęcia prowadzone przez psychologa. Rozwieszone są plakaty ze wskazówkami dotyczącymi uczenia się. Na godzinach wychowawczych prowadzone są dyskusje na temat różnych sposobów nauki. Uczniowie jednak nie potwierdzają, by rozmowy te były pomocne. Ich zdaniem każdy ma swój sposób na naukę. W opinii 38 z 54 ankietowanych rodziców informacja o wynikach dziecka, uzyskana od nauczycieli pomaga mu się uczyć. Zdaniem 40 rodziców ich dziecko umie się uczyć.

W szkole lub placówce analizuje się wyniki monitorowania osiągnięć uczniów i wdraża się wnioski z tych analiz. Dyrektor podaje przykłady wdrożonych wniosków wynikających z monitorowania osiągnięć uczniów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów. W przypadku języka polskiego: zwracanie większej uwagi na pracę z fragmentami utworów literackich (analiza tekstu związana z tematem), ćwiczenia mające na celu odróżnianie streszczenia od analizy i poprawę umiejętności w zakresie interpretacji tekstu, zwiększenie liczby samodzielnych prac pisanych przez uczniów, zwiększenie ćwiczeń sprawdzających rozumienie czytanego tekstu, tworzenie „klucza odpowiedzi” związanego z tematem wypracowania na podstawie analizy tekstu. W przypadku języka niemieckiego: zwracanie większej uwagi na dokładne czytanie poleceń oraz rozwiązywanie zadań zgodnie z informacjami zawartymi w poleceniach, dokładne zapoznavanie uczniów z kryteriami oceniania poszczególnych typów wypowiedzi oraz zwrócenie ich uwagi na realizację tematu zgodnie z poleceniem, rozwijanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych, włączenie w szerszym zakresie do pracy dydaktycznej ćwiczeń doskonalących stosowanie zasad gramatyki, opanowanie leksyki oraz ortografii, zwiększenie liczby godzin pracy z arkuszami, co pozwala uczniom na lepsze opanowanie technik rozwiązywania zadań. W odniesieniu do języka angielskiego: doskonalenie umiejętności czytania oraz słuchania ze zrozumieniem, poświęcenie większej ilości czasu na zadania typu „dobieranie” i „test wyboru”, zwracanie większej uwagi na ćwiczenie wypowiedzi pisemnych, ze szczególnym uwzględnieniem formy (np. niezbędne elementy listu, trzymanie się limitu słów, logika wypowiedzi), utrwalanie leksyki. Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym wśród przykładów wdrożonych wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów wskazują na przeznaczenie dodatkowych godzin na realizację treści, z którymi uczniowie słabo sobie radzą, zintensyfikowanie ćwiczeń na zajęciach z języków obcych, które poprawiają dany obszar umiejętności językowych, większą liczbę ćwiczeń na języku polskim z analizy tekstu i położenie nacisku na wypracowania, z matematyki - powtarzanie ćwiczeń.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B

Z przeprowadzonego badania wynika, że procesy edukacyjne są efektem współdziałania i wzajemnego wsparcia nauczycieli. Współpracują oni w ramach zespołów przedmiotowych, zadaniowych oraz zespole samokształceniowym i wychowawczym. Wspierają się przy realizacji i analizie procesów edukacyjnych.

Poniżej wskazane zostaną argumenty świadczące o wysokim stopniu spełniania tego wymagania.

Dyrektor w wywiadzie twierdzi, że analiza procesów edukacyjnych prowadzona jest systematycznie. Dokonywana jest diagnoza na wejściu, którą przeprowadzają nauczyciele. Służy ona stwierdzeniu, jaką wiedzę i umiejętności mają przyjeździ do szkoły uczniowie. Prowadzona jest analiza wyników klasyfikacji, wyników egzaminów maturalnych - próbnych i właściwych. Badanie wyników nauczania i analizy wyników egzaminu maturalnego przeprowadzają wyznaczeni w planie nadzoru nauczyciele oraz szkolny zespół ds. ewaluacji wewnętrznej. Analiza udziału uczniów w konkursach i zawodach dokonywana jest na podstawie sprawozdań z pracy zespołów przedmiotowych i zestawień przygotowywanych przez wicedyrektora odpowiedzialnego za organizację konkursów. Analiza stanu opiekuńczo- wychowawczego (np. analiza wypełniania obowiązku nauki, kierowanie na badania do poradni, dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów, stanu zdrowia uczniów na wychowaniu fizycznym) przygotowywana jest przez wychowawców i pedagoga. Nauczyciele prowadzą teczkę wychowawcy klasy, w których zamieszczają najistotniejsze informacje dotyczące klasy. Wyniki ankiety do szkolnego programu wychowawczego i profilaktyki dla uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców opracowuje pedagog. Analizę wyników klasyfikacji przeprowadzają wyznaczeni nauczyciele i wicedyrektor szkoły.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych. 23 na 24 ankietowanych nauczycieli twierdzi, że swoje plany zajęć edukacyjnych konsultuje z innymi nauczycielami. Zapisy w dokumentach (Statut, księga protokołów RP, zespołu wychowawczego, zespołów przedmiotowych, PSO- opracowane wspólnie, plany pracy i sprawozdania zespołów przedmiotowych) świadczą o wspólnym planowaniu przez nauczycieli procesów edukacyjnych.

Wszyscy nauczyciele w ankiecie potwierdzają, że w szkole prowadzona jest analiza procesów edukacyjnych i analizę podejmują wspólnie z innymi nauczycielami np. w zespołach zadaniowych. 15 na 24 ankietowanych stwierdza jednocześnie, że samodzielnie przeprowadza analizę procesów, za które ponoszą odpowiedzialność. 16 twierdzi, że analizy tego typu są prowadzone z innymi nauczycielami, także przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Dyrektor w wywiadzie podaje, że nauczyciele wspólnie planują pracę dydaktyczno-wychowawczą w zespołach przedmiotowych i zespole wychowawczym. Wspólnie opracowują programy, rozkłady materiału nauczania, plany pracy. Imprezy w szkole przygotowuje zwykle zespół nauczycieli, który dzieli się obowiązkami. Stworzony został Międzyprzedmiotowy Zespół Samokształceniowy, w ramach którego nauczyciele spotykają się ze sobą, prowadzą szkolenia, lekcje koleżeńskie, wspomagają się wzajemnie w realizacji zadań w zakresie awansu zawodowego. W zespołach przygotowawcza i przeprowadzana jest analiza wyników nauczania i egzaminów, badanie wyników nauczania, odbywają się szkolenia dotyczące egzaminu zewnętrznego. Nauczyciele udostępniają sobie materiały dydaktyczne. Wspólnie, w ramach zespołu wychowawczego i rady pedagogicznej, omawiany jest stan opieki i wychowania, ze szczególnym uwzględnieniem trudnych przypadków. Wychowawcy współpracują z pedagogiem szkolnym. Nauczyciele bardziej doświadczeni wspierają nauczycieli młodszych stażem (np. opiekunowie stażu i opiekunowie nauczycieli nowo zatrudnionych wprowadzają ich w zasady pracy w szkole). Ustalane są jednolite wytyczne na spotkania z rodzicami, komunikaty do przekazania. Nauczyciele dzielą się doświadczeniami, przekazują sobie informacje z odbytych szkoleń. Nauczyciele w ankiecie i wywiadzie potwierdzają wszystkie wspólne działania podane przez dyrektora. Wymieniają ponadto konsultowanie się w sprawie doboru metod nauczania, korelację treści nauczania na poszczególnych przedmiotach, wzajemną pomoc w prowadzeniu dokumentacji, wspólne opracowanie przedsięwzięć, np. zorganizowanie projektu „Losy więźniów na Majdanku”- współpracę z historykami, zorganizowanie akcji „4 minuty= życie”, w które zaangażowała się cała kadra pedagogiczna. Zdaniem wszystkich nauczycieli wsparcie, które otrzymują, jest wystarczające.

Proces zmiany jest efektem wspólnych decyzji. Jako przykłady zmian dotyczących procesów edukacyjnych wprowadzonych w szkole w wyniku wspólnie podjętych decyzji dyrektor w wywiadzie podaje: dostosowanie programów, rozkładów materiału nauczania, podręczników, oferty zajęć dodatkowych do potrzeb uczniów. zorganizowanie akcji „4 minuty= życie”. W działania te angażowali się nauczyciele, dyrekcja, uczniowie, rodzice. Ponadto wprowadzenie, jako stałego elementu od trzech lat w organizacji pracy wyjazdów na narty, kajaki, rowery, łyżwy. Jest to wspólna inicjatywa uczniów i nauczycieli. Niemal wszyscy nauczyciele (23 na 24 ankietowanych) uważają, że ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian

w realizacji procesów edukacyjnych. Jako przykłady podają wpływ na modyfikację programów nauczania, rozkładów materiału, wybór programów nauczania, zatwierdzanie i wdrażanie programów autorskich, podręczników, sporządzanie planów pracy dydaktyczno-wychowawczej, planu zajęć dodatkowych, planu pracy biblioteki szkolnej, działań Szkolnego Centrum Kultury, na sposób przeprowadzania diagnozy i ewaluacji, opracowanie Szkolnego Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki Szkolnej, planowanie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, na wzbogacanie bazy szkolnej, w tym sportowej, zakup pomocy dydaktycznych. Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Kształtuje się postawy uczniów*

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że w szkole kształtuje się pożądane postawy uczniów, a podejmowane działania wychowawcze są spójne i adekwatne do ich potrzeb. Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanych postaw oraz biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Akceptują postawy promowane przez szkołę. Poniżej zostaną przedstawione argumenty potwierdzające wysoki stopień spełnienia tego wymagania.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne i adekwatne do potrzeb uczniów. Dyrektor w wywiadzie jako przykład działań podaje realizację zadań zespołu wychowawczego, wspólne przygotowanie nowego programu wychowawczego i programu profilaktyki, wspieranie działalności samorządu uczniowskiego, organizację „Dnia Bezpiecznego Internetu” przez wychowawców i przy wsparciu informatyka, realizację programu „Cztery minuty = życie”, „Szkoła bez Przemocy”. Ponadto, zdaniem dyrektora, istotne jest powiązanie frekwencji z oceną zachowania, dbałość o ład i porządek w salach, organizowanie wewnętrznych szkoleń dla nauczycieli. Przeprowadzane są szkolenia rady pedagogicznej, także przez pedagoga szkolnego, na temat współczesnych zagrożeń, dopalaczy, Internetu.

Nauczyciele potwierdzają w wywiadzie słowa dyrektora, twierdzą też, że otaczają opieką uczniów potrzebujących wsparcia. Zdaniem nauczycieli do sukcesów należy zaliczyć to, że coraz więcej uczniów bierze udział w zajęciach dodatkowych, akcjach charytatywnych. Uczniowie angażowani są w działania społeczne. Młodzież chętnie korzysta z szerokiej oferty szkoły. Imponująca jest liczba przeprowadzanych akcji, co świadczy o uspołecznieniu młodzieży. Sukcesem jest też to, że od lat działa w szkole zespół muzyczny. Bardzo aktywny jest samorząd uczniowski. Młodzież angażuje się w promocję szkoły m.in. na targach edukacyjnych. Jak twierdzą nauczyciele zaangażowanie młodzieży daje im wielką satysfakcję.

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów. W zeszłym roku w szkole przeprowadzona była diagnoza w związku z tworzeniem nowego programu wychowawczego i programu profilaktyki. Zaangażowani byli wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie.

Nauczyciele w wywiadzie wskazują, że diagnoza wychowawczych potrzeb uczniów prowadzona jest poprzez ankiety, dzięki którym rozpoznawane jest środowisko ucznia. Potrzeby rozpoznawane są także podczas indywidualnych rozmów z rodzicami i uczniami. Nauczyciele mają kontakt z kuratorami, w przypadkach, kiedy uczeń jest pod opieką kuratora. Nauczyciele zwracają uwagę na częsty brak reakcji rodziców i wsparcia z ich strony, ponadto na powolne działanie kuratorów i sądów rodzinnych. Często trudne jest rozpoznanie środowiska rodzinnego, zdiagnozowanie pewnych dysfunkcji rodziny, szczególnie dotyczy to uczniów, którzy przychodzą z innych gimnazjów. Przykładem potrzeb określonych w wyniku diagnozy była poprawa frekwencji, poprawa bezpieczeństwa w określonych miejscach np. w szatni, stąd ustalenie dyżurów nauczycieli w szatni, wprowadzenie monitoringu, zorganizowanie sklepiku szkolnego. Zwrócono także baczniejszą uwagę na kulturę osobistą. Zorganizowano wsparcie finansowe dla uczniów, m.in. dofinansowanie obiadów. W działania te włączyła się Parafia św. Antoniego Padewskiego. Istotną sprawą było też zorganizowanie czasu wolnego młodzieży, stąd zwieńczone sukcesem starania dyrektora szkoły o „Orlika”. Organizowane są apele, akcje np. Świąteczna Paczka, honorowe krwiodawstwo. Uczniowie rozpoczęli działalność w Parlamencie Dzieci i Młodzieży, doświadczenia z tym związane chętnie przenieśli na grunt szkolny. Samorząd uczniowski, w ramach działań integracyjnych, zgłosił też potrzebę organizowania otreśsin.

W szkole wdrażane są wnioski z analizy działań wychowawczych. Jak wynika z wywiadu z dyrektorem analiza działań wychowawczych (np. ewaluacja programu profilaktyki przeprowadzona w II semestrze ubiegłego roku szkolnego) wykazała, że nadal istnieje w szkole problem wagarów. W liceum zaobserwowano nieznaczny wzrost wskaźnika nieusprawiedliwień, choć średnia frekwencja roczna utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Działania nauczycieli i wychowawców, mające wpłynąć na poprawę frekwencji, to przede wszystkim rozmowy z rodzicami

i uczniami. Działania podejmowane przez wychowawców wydawały się niewystarczające do rozwiązania problemu wagarów w liceum, stąd podjęto decyzję o modyfikacji programu wychowawczego i wdrożono wnioski z analizy pracy wychowawczej. Przede wszystkim opracowano nowy Szkolny Program Wychowawczy i Program Profilaktyki. W pracach nad powstawaniem tych programów uczestniczyli także rodzice i uczniowie. Młodzież miała istotny wpływ na kształt programu wychowawczego i na kształt profilaktyki szkolnej. Na podstawie ankiet określono problemy istniejące w szkole i sposoby ich rozwiązywania.

Inne przykłady działań podejmowanych w celu poprawy sytuacji to: wprowadzenie kart realizacji obowiązku nauki, wprowadzenie do statutu szkoły zmian, których celem jest motywowanie uczniów do poprawy frekwencji i unikania nieusprawiedliwionych nieobecności, rozwój wolontariatu, angażowanie uczniów w działalność społeczną. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzają działania podane przez dyrektora i ponadto wskazują na inne przykłady jak: wprowadzenie konsultacji (oprócz zebrań rodzice mają możliwość indywidualnego spotkania z nauczycielami), otwarcie się szkoły na środowisko lokalne, dzielnicę, organizowanie szeregu akcji angażujących młodzież, organizowanie czasu wolnego nie tylko uczniom, ale też młodzieży spoza szkoły oraz fakt otwarcia szkoły na współpracę z rodzicami. Prowadzone są spotkania, szkolenia dla rodziców w ramach działań profilaktycznych i wspomagania rodziców w wychowaniu dzieci.

Szkola organizuje czas wolny młodzieży. Może ona korzystać z kół zainteresowań, jest siłownia, koło fotograficzne, matematyczne, szachowe, zespół muzyczny. Samorząd uczniowski przedstawiał propozycje kół zainteresowań. Młodzież wskazywała w ankietach, jakie zajęcia są dla niej interesujące. Uczniowie mogą uczestniczyć w międzynarodowej wymianie oraz imprezach kulturalnych w mieście np. organizowanych przez Ośrodek Brama Grodzka- Teatr NN. Biorą udział w życiu miasta, grają na koncertach, samorząd szkoły organizuje wiele uroczystości, m.in. „otrzęsiny” klas pierwszych, akcje charytatywne, pomoc w promocji stowarzyszenia „Nasze Orleńta”, rozpowszechnia informację o możliwości przekazania 1% na ten cel. Uczniowie stworzyli logo stowarzyszenia i plakaty informacyjne. Stowarzyszenie funduje nagrody dla wyróżniających się uczniów. Z inicjatywy uczniów powstała też sala taneczna i siłownia. Zgodnie z oczekiwaniami młodzieży stworzono możliwość nauki innych języków obcych. Nauczyciele starają się realizować oczekiwania uczniów. Wszystkie powyższe działania potwierdzają w wywiadzie nauczyciele, uczniowie i rodzice.

Uczniowie w ankiecie wskazują, że czują się traktowani na równi z innymi uczniami (51 na 63 badanych), większość twierdzi też, że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie (43 na 63 ankietowanych). Połowa rodziców w ankiecie wskazuje, że nauczyciele traktują uczniów w równy sposób (27 na 64 badanych), większość twierdzi jednocześnie, że sposób w jaki szkoła wychowuje odpowiada potrzebom ich dziecka (42 na 64 ankietowanych).

Na obserwowanych lekcjach panowała przyjazna atmosfera, nauczyciele oferowali uczniom pomoc w sytuacjach problemowych, swoją postawą zachęcali młodzież do pracy.

Pracownicy niepedagogiczni twierdzą w wywiadzie, że wszyscy w szkole dbają o promowanie właściwych postaw młodzieży. Są organizowane liczne akcje propagujące wśród uczniów kulturę osobistą, wrażliwość, prowadzone są pogadanki nauczycieli lub pedagoga z uczniami, rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły. Podkreślają też oni duży wpływ młodzieży na organizowanie życia szkoły i jej bogatą ofertę kulturalną.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw. Wszyscy nauczyciele i uczniowie (33 na 63 badanych) potwierdzają, że w szkole w ostatnim czasie prowadzone były dyskusje na temat pożądanych postaw uczniów oraz zajęcia związane z zachowaniem i relacjami z innymi ludźmi (47 na 63 ankietowanych uczniów). Zdaniem większości ankietowanych uczniów postawy promowane przez szkołę są zgodne z ich postawami. Opinię taką wyraża 53 na 63 badanych uczniów.

Nauczyciele w wywiadzie twierdzą, że większość uczniów bierze udział w działaniach kształtujących społecznie pożądane postawy. Szczególnie dotyczy to działań charytatywnych, wolontariatu. Podkreślają także udział młodzieży w Parlamencie Dzieci i Młodzieży i Młodzieżowej Radzie Miasta. Uczniowie chętnie uczestniczą w uroczystościach patriotycznych, nawet wtedy, gdy organizowane są w sobotę lub niedzielę. Sami uczniowie podjęli inicjatywę zorganizowania apelu po tragedii smoleńskiej. Zapalali znicze pod Pałacem Prezydenckim w Warszawie. Młodzież angażuje się też w organizację Dnia Papieskiego, co wymaga dużego wkładu pracy- uczniowie organizują kiermasz ciast, wystawy plastyczne, pokazy tańca, występy zespołu muzycznego („W dniu tym przyjeżdżają goście i uczniowie czują się gospodarzami”). Istotna, zdaniem nauczycieli, jest też akcja „Szkoła bez przemocy”, w której uczestniczy każdy nauczyciel i uczeń.

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Dyrektor w wywiadzie jako przykład zaangażowania uczniów wskazuje na udział w opracowaniu Szkolnego Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki, działalność samorządu uczniowskiego, udział w Młodzieżowej Radzie Miasta Lublin, organizację Dnia Szkoła bez Przemocy, Tygodnia Wolontariatu, akcje charytatywne, uroczystości szkolne, „Dni otwartych drzwi” (udział w promocji szkoły), gazetki, wystawy okolicznościowe, edukację kulturalną w ramach Szkolnego Centrum Kultury, promocję honorowego krwiodawstwa i wolontariatu, wybory do Parlamentu Dzieci i Młodzieży. Wszyscy ankietowani nauczyciele twierdzą, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych oraz potwierdzają działania podane przez dyrektora. Ich zdaniem uczniowie mają wpływ na tworzenie planu pracy wychowawczej klasy, przedstawiają propozycje godzin wychowawczych. Uczniowie

mogą na bieżąco zgłaszać swoje postulaty i inicjatywy za pośrednictwem samorządu uczniowskiego, proponują rodzaje zajęć pozalekcyjnych, planują działania Szkolnego Centrum Kultury, proponują podjęcie wielu inicjatyw kulturalnych, spotkań, apeli okolicznościowych. Uczniowie opiniowali też regulamin przyznawania stypendium za wyniki w nauce. W wywiadzie nauczyciele podkreślają konieczność kształcenia postawy patriotycznej, aktywności, odpowiedzialności, tolerancji, umiejętności pracy w grupie, dbałości o kulturę osobistą, czego efekty widoczne są w czasie wycieczek, wyjść do kina, teatru. Ich zdaniem młodzież akceptuje promowane w szkole postawy.

Większość ankietowanych uczniów (45 na 63) potwierdza, że ma wpływ na to, jakie postawy są promowane w szkole. W wywiadzie podkreślają, że do ich obowiązków należy nauka, muszą też zwracać uwagę na kulturę osobistą, dbać o frekwencję. Lepiej czują w szkole, jeżeli są określone zasady, których wszyscy przestrzegają. W szkole młodzież czuje się bezpiecznie. Rodzice w wywiadzie twierdzą, że w szkole zwraca się uwagę na kulturę osobistą, tolerancję, uwrażliwienie na drugiego człowieka, wzajemny szacunek. Postawy te są też ważne dla uczniów.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych

Komentarz:

W szkole prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych. Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości.

Poniżej zostaną przytoczone argumenty, świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania.

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów i stwarzają im warunki do osiągania sukcesów na miarę ich zdolności. Wszyscy nauczyciele stwierdzają w ankiecie, że diagnozują możliwości uczniów. Na 24 ankietowanych 22 robi to w odniesieniu do wszystkich uczniów, których uczą, 2, że w odniesieniu do większości. Wyniki z diagnozy, zdaniem nauczycieli, służą określeniu, co należy poprawić w procesie edukacyjnym, w jakim stopniu materiał z podstawy programowej opanowany został przez uczniów, co jest mocną stroną uczniów, jak dostosować wymagania do możliwości młodzieży, co wpływa na osiągnięcia i porażki uczniów, z czego wynikają trudności, w jaki sposób pomóc uczniowi w ich pokonywaniu. Ponadto, jak motywować uczniów do pracy, jakie metody i środki dobrać do realizacji celów, jak atrakcyjnie organizować zajęcia, aby uczniowie jak najchętniej angażowali się i chętnie rozwijali swoje zainteresowania.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości. Zdaniem dyrektora wyrażonym w wywiadzie wielu uczniów ma poważne braki w zakresie materiału nauczanego w gimnazjum, co skutkuje koniecznością powtarzania go i uzupełniania w liceum. Konsekwencją są z kolei trudności w przyswojeniu treści kształcenia przeznaczonych dla etapu edukacyjnego szkoły ponadgimnazjalnej. Według dyrektora przyczyny nieosiągnięcia sukcesu przez uczniów średnio zdolnych to: brak motywacji do osiągania wyników wyższych niż konieczne do otrzymania promocji, ukończenia szkoły i zdania egzaminu maturalnego (celem uczniów jest uzyskanie świadectwa dojrzałości, a nie wysoki wynik egzaminu maturalnego, gdyż wybierają kierunki studiów, do podjęcia których nie jest on konieczny lub planują podjęcie pracy, do której wystarcza posiadanie świadectwa dojrzałości). Zjawisku temu sprzyjają: trudna sytuacja materialna (zmuszająca do łączenia studiów z pracą) oraz niż demograficzny, ułatwiający uzyskanie miejsc na uczelniach wyższych. Wielu uczniów rezygnuje z osiągania wysokich wyników, a nawet regularnego uczęszczania na zajęcia i przygotowywania się do nich, gdyż w związku z trudną sytuacją materialną łączą naukę w szkole z pracami o charakterze dorywczym lub stałym. Z kolei wielu uczniów dobrze sytuowanych materialnie, lecz pozbawionych ze strony rodziny motywacji do osiągania wysokich wyników, poprzestaje na realizowaniu jedynie koniecznych wymagań. Kolejną trudnością są problemy zdrowotne uniemożliwiające systematyczną naukę oraz trudności życiowe, przejawiające się w uleganiu nałogom, depresji i wchodzeniu w środowiska podejmujące działania ryzykowne lub przestępcze. Częstość przypadkiem są też uczniowie wychowywani w rodzinie niepełnej, mieszkający z rodzicem, który ma niewielki autorytet i wpływ wychowawczy na dziecko. Nauczyciele borykają się także często z problemem braku wsparcia ze strony rodziców, którzy nie angażują się we współpracę ze szkołą, czego przejawem jest nieobecność na zebraniach i konsultacjach indywidualnych z nauczycielami. Uczniowie przychodzący ze szkół, gdzie stawiano im bardzo niskie wymagania w zakresie nauki, frekwencji i zachowania mają trudności w wypełnianiu wymagań stawianych przez szkołę ponadgimnazjalną. Uczniowie w ankiecie wskazują, że myśląc o swoich osiągnięciach w szkole (29 na 63 badanych) czują niezadowolenie, że nie mogli zrobić więcej, 27 uważa, że wszystko jest w porządku. Ankietowani rodzice twierdzą, że ich dziecko, gdyby otrzymało pomoc, osiągnęłoby sukces w nauce- 32 na 54 badanych, w sporcie- 18, w dziedzinie społecznej- 15, w sztuce- 14.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów oraz uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Jako przykłady działań w tym zakresie dyrektor w wywiadzie wymienia planowanie pracy szkoły zgodnie z potrzebami, zainteresowaniami i indywidualnymi możliwościami uczniów (odpowiednie rozszerzenia i budżet godzin, programy, podręczniki, rozkłady materiału nauczania, dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia, na podstawie opinii poradni psychologiczno- pedagogicznej). Na motywowanie uczniów do pełnego wykorzystania swoich możliwości wpływa też zdaniem dyrektora bogata oferta zajęć dodatkowych (wynikających z KN i realizowanego projektu)- koła zainteresowań, dydaktyczno- wyrównawcze, przygotowujące do egzaminów maturalnych. Z zajęć oferowanych przez szkołę korzysta łącznie 110 na 154 uczniów (71,4%). W tym w zajęciach wynikających z Karty Nauczyciela- 105 uczniów (68,2%), z zajęć realizowanych w ramach projektu „Lepszy start w przyszłość” - 35 uczniów (22,7%). Stwarzane są możliwości dodatkowej aktywności uczniów w ramach życia szkoły i rozwoju kompetencji społecznych (działalność samorządu uczniowskiego, wolontariatu, edukacja kulturalna – Szkolne Centrum Kultury, udział w konkursach- CEO, LOP). Zaspokajana jest też potrzeba rozwoju artystycznego poprzez udział w zajęciach muzyczno- wokalnych (działalność zespołu „Zahir”). Organizowane jest wsparcie materialne uczniów. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzają indywidualizowanie procesu edukacji. Twierdzą, że każdy nauczyciel dostosowuje wymagania do potrzeb ucznia. Respektowane są opinie poradni psychologiczno- pedagogicznej. Indywidualizowany jest proces nauczania na każdej lekcji. W nauczaniu języków obcych brany jest pod uwagę poziom umiejętności uczniów w opanowaniu sprawności językowych. Nauczyciele różnicują poziom sprawdzianów w zależności od możliwości uczniów. Diagnozowane są potrzeby uczniów i do nich dostosowywana jest oferta zajęć dodatkowych. Oprócz kół zainteresowań prowadzone są także zajęcia wyrównawcze. Ponadto uczniowie zachęceni są do udziału w konkursach oraz zawodach sportowych. Ponad połowa uczniów w ankiecie wskazuje, że nauczyciele nie pomagają im uczyć się, gdy mają trudności z nauką- 37 na 63 ankietowanych, jednocześnie większość uczniów twierdzi, że nauczyciele wspierają ich mówiąc, że mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy- 44 na 63 badanych. Ponadto 44 na 63 ankietowanych czuje, że nauczyciele wierzą w ich możliwości. Większość ankietowanych rodziców nie ma poczucia, że ich dziecko traktowane jest w szkole indywidualnie- 42 na 54 biorących udział w ankiecie.

Wśród działań mających na celu ograniczenie wpływu czynników środowiskowych na rozwój kariery edukacyjnej ucznia dyrektor wymienia wskazywanie uczniom wartości wykształcenia, perspektyw związanych z uzyskaniem wysokich wyników egzaminów, w szczególności ich wpływu na sytuację młodego człowieka na rynku pracy. Ponadto szukanie bardziej efektywnych form przekazu treści nauczania, stwarzanie możliwości dodatkowej aktywności (rozwój kompetencji społecznych- samorząd uczniowski, wolontariat, edukacja kulturalna), organizację zajęć dydaktyczno-wyrównawczych w całym cyklu nauki, zajęć pozalekcyjnych pozwalających na uzyskanie dodatkowych kwalifikacji (np. ECDL), organizowanie wsparcia materialnego. Wymienia też współpracę ze służbą zdrowia, sądami, policją i MOPR.

Zdaniem rodziców, o czym mówią w wywiadzie, szkoła podejmuje starania, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu szkolnego na miarę ich możliwości. Jako przykłady takich działań podają zajęcia dodatkowe- uzupełniające, wyrównawcze, koła zainteresowań, przygotowujące do egzaminu maturalnego, realizowane w ramach projektu „Lepszy start w przyszłość”. Młodzież ma możliwość korzystania z obiektów sportowych, które są dostępne także po skończeniu zajęć. W szkole przeprowadzane są ankiety diagnozujące zapotrzebowanie na rozszerzenia programowe. Szkoła organizuje konsultacje z psychologiem, doradztwo zawodowe dla uczniów. Uczniowie mogą korzystać z pomocy nauczycieli w czasie cotygodniowych, także indywidualnych konsultacji. Większość ankietowanych rodziców (36 na 54 odpowiadających w ankiecie) potwierdza fakt, że w szkole podejmuje się starania, by młodzież miała poczucie sukcesu w nauce na miarę ich możliwości. Jako przykład takich działań podają możliwość uczestniczenia dzieci w ciekawych zajęciach dodatkowych, realizację projektów, organizację konkursów i premiowanie zwycięzców nagrodami, nagłaśnianie sukcesów uczniów, gratulacje od nauczycieli, wychowawców i dyrekcji szkoły, co wpływa na zwiększenie motywacji młodzieży do podejmowania różnorodnych działań. Zdaniem rodziców nauczyciele doceniają wkład pracy dziecka na miarę jego możliwości, zachęcają do nauki, umożliwiają poprawę sprawdzianów. Ponadto rodzice podkreślają wkład pracy, zaangażowanie i wysiłek nauczycieli.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Szkoła współpracuje z wieloma podmiotami działającymi w środowisku. Należą do nich: Rada Dzielnicy, Parafia św. Antoniego Padewskiego, Stowarzyszenie „Nasze Orleńta”, Miejski Ośrodek Kultury, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, Ośrodek Brama Grodzka- Teatr NN, MKS Kalina, Komenda Miejska Straży Pożarnej, Hospicjum im. Małego Księcia, Państwowe Muzeum na Majdanku, LOK. Współpracę tę potwierdzają wszyscy respondenci: dyrektor, nauczyciele i partnerzy w wywiadzie oraz nauczyciele w ankiecie. Analiza dokumentów także świadczy o współdziałaniu szkoły ze środowiskiem lokalnym. Jak wynika z wywiadu do najistotniejszych działań dyrektor zalicza współpracę ze Stowarzyszeniem „Nasze Orleńta” w zakresie wspólnej organizacji imprez środowiskowych i wewnątrzszkolnych (np. konkursy, festyny, konkursy, „Igrzyska Kalinowszczyzny”, cykl „Pocztówka z Kalinowszczyzny”), wspieranie międzynarodowej wymiany młodzieży, fundowania nagród dla wyróżniających się uczniów, laureatów konkursów, opracowywanie projektów edukacyjnych. Współpraca z Parafią św. Antoniego polega na wspólnej organizacji imprez środowiskowych (np. Dzień Papieski), działaniach wolontariatu – Szkolnego Koła Caritas, przygotowywania przez uczniów szkoły przedsięwzięć artystycznych prezentowanych w obiektach parafialnych, prowadzenie przez nauczycieli bezpłatnych zajęć dla uczniów w świetlicy środowiskowej, korzystanie przez świetlicę parafialną z obiektów szkoły w okresie ferii zimowych, promocja szkoły w gazecie parafialnej. Wspólnie z radą dzielnicy szkoła organizuje imprezy środowiskowe, konkursy, opracowuje projekty edukacyjne. Zdaniem dyrektora najważniejszymi inicjatywami jakie szkoła podejmowała na rzecz środowiska lokalnego są: akcja edukacyjną „Cztery minuty = życie”, organizacja Dnia Papieskiego oraz Projekt „Światła w ciemności – Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”. Partnerzy w wywiadzie potwierdzili działania wymienione przez dyrektora. Zdaniem partnerów nauczyciele szkoły pomagają dzieciom w świetlicy środowiskowej przy parafii. Organizują korepetycje, pomagają w odrabianiu lekcji, organizują przedstawienia. Ich zdaniem bardzo duże korzyści wynikające ze współpracy ze szkołą wnoszą także mieszkańcy dzielnicy. Dzieci mają zorganizowany czas wolny. Parafia także uczestniczy w życiu szkoły, dba o lepsze wyposażenie np. sal katechetycznych (drobne remonty, malowanie, zakup sprzętu). Stowarzyszenie „Nasze Orleńta”, które powstało przy szkole miało na celu rozwój i podniesienie poziomu kulturalnego mieszkańców osiedla, rozszerzyło swoją działalność. „4 minuty= życie” wspólna akcja szkoły i stowarzyszenia będzie miała w tym roku edycję wojewódzką. Stowarzyszenie dba także o wsparcie materialne szkoły, pomoc w trakcie wymiany międzynarodowej młodzieży. Rada dzielnicy stara się pomagać w sprawach inwestycyjnych, kreować wspólnie ze szkołą wizerunek dzielnicy. Jak podkreślają partnerzy w wywiadzie, współpraca ze szkołą zasługuje na szczególne wyróżnienie. W wiele inicjatyw podejmowanych przez szkołę była angażowana cała społeczność lokalna. Szkoła jest placówką otwartą na potrzeby środowiska, nie jest to wyizolowany teren przeznaczony tylko dla uczniów. Jest ona satysfakcjonująca i wystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Działania te potwierdza też analiza dokumentów.

Szkoła identyfikuje potrzeby i możliwości środowiska. Dyrektor w wywiadzie, jako jego potrzeby, wymienia podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców dzielnicy i miasta, rozwój życia kulturalnego, profilaktykę zagrożeń, także organizację imprez środowiskowych, promocję dzielnicy. Istotne jest także zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, udostępnianie obiektów sportowo-rekreacyjnych (placu zabaw, boisk, sal gimnastycznych), udostępnienie pomieszczeń i sprzętu na potrzeby wyborów samorządowych, prezydenckich i parlamentarnych. Zdaniem dyrektora szkoła rozpoznaje potrzeby środowiska na podstawie ankiet skierowanych do uczniów, rodziców, nauczycieli. Służą temu także spotkania dyrektora i nauczycieli z przedstawicielami samorządu uczniowskiego, rady rodziców, rady dzielnicy. Wszystkie wymienione przez dyrektora potrzeby środowiska potwierdzają w wywiadzie nauczyciele, rodzice i partnerzy szkoły.

Szkoła prowadzi też działania, które mają na celu zaspokojenie potrzeb lokalnego środowiska. Wśród działań szkoły mogących je zaspokoić dyrektor wymienia w wywiadzie: planowanie pracy szkoły zgodnie z potrzebami, zainteresowaniami i indywidualnymi możliwościami uczniów, zajęcia dodatkowe, wynikające z Karty Nauczyciela, a także z realizowanego projektu „Lepszy start w przyszłość”, koła zainteresowań, dydaktyczno-wyrównawcze, przygotowujące do egzaminów maturalnych, sportowe, doradztwo zawodowe i psychologiczne, zajęcia pozalekcyjne pozwalające na uzyskanie dodatkowych kwalifikacji (np. ECDL). Ponadto stwarzanie możliwości dodatkowej aktywności w ramach życia szkoły (rozwój kompetencji społecznych – samorząd uczniowski, wolontariat, edukacja kulturalna – Szkolne Centrum Kultury), pomoc nauczycieli w prowadzeniu świetlicy środowiskowej, udział w konkursach – CEO, LOP, działalność zespołu muzycznego „Zahir”, który uświetnia imprezy środowiskowe. Przeprowadzenie akcji edukacyjnej „Cztery minuty= życie”, organizacja Dnia Papieskiego,

Dnia Szkoły bez Przemocy, konkursu „Jesienna pocztówka z Kalinowszczyzny”. Spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodziców uczniów kl. 1 z zakresu profilaktyki zagrożeń XXI wieku (zadanie w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.), „Jak pomóc dziecku nie pić?” – spotkania z psychologiem dla rodziców uczniów kl. 2. Organizowanie wsparcia materialnego dla uczniów i rodzin, akcja Szlachetna Paczka, obiady, stypendia i zasiłki szkolne. Funkcjonowanie otwartego dla środowiska zespołu obiektów sportowo-rekreacyjnych „Orlik-2012” oraz udostępnianie pomieszczeń i sprzętu na potrzeby wyborów samorządowych i prezydenckich. Wymienione przez dyrektora działania potwierdzają w wywiadzie nauczyciele, rodzice i partnerzy szkoły a także analiza dokumentacji.

Szkoła korzysta również z zasobów środowiska w procesie nauczania. Dyrektor w wywiadzie podkreśla, że we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego organizowane były imprezy środowiskowe, wyjazdy i wycieczki szkolne, zajęcia profilaktyczne, realizowane są projekty edukacyjne. Partnerzy szkoły pomagali także w wyposażaniu szkoły. Wśród działań kluczowych wymienia akcję edukacyjną „Cztery minuty = życie”, Dzień Papieski i projekt „Światła w ciemności – Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”. Działania te potwierdzają nauczyciele w ankiecie. Wymieniają ponadto współorganizowanie festynu z okazji Dnia Dziecka oraz imprezę „Kalina moja rodzina”. Jako przykłady współdziałania ze środowiskiem lokalnym ankietowani nauczyciele podają organizację wyjazdów i wycieczek szkolnych (17 na 24 ankietowanych), organizację zajęć pozalekcyjnych (19), organizację zajęć profilaktycznych (15), imprezy środowiskowe (17), projekty edukacyjne (13), pomoc socjalną dla uczniów (11), zakup sprzętu dla szkoły (19). W wywiadzie rodzice i partnerzy twierdzą, że szkoła ma możliwość wykorzystania terenów zielonych, wawozu i boisk osiedlowych, na których odbywają się imprezy i festyny organizowane przez szkołę. Uczniowie korzystają także ze świetlicy środowiskowej przy Parafii św. Antoniego Padewskiego. W czasie egzaminów maturalnych młodzież korzysta z pomieszczeń parafialnych, aby nie zakłócać spokoju w szkole. Nauczyciele pomagają w prowadzeniu świetlicy środowiskowej, organizując zajęcia dla młodzieży. Efektem współdziałania szkoły z radnymi dzielnicy było powstanie „Orlika”. Ponadto placówka współpracuje z policją i strażą miejską, z ratownikami medycznymi, strażą pożarną. Na terenie dzielnicy są też kluby sportowe, z których korzysta młodzież.

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku wpływa na rozwój uczniów. Jak wynika z wywiadu z dyrektorem, współdziałanie szkoły ze środowiskiem lokalnym ma wpływ na poszerzenie oferty edukacyjnej, ciekawe i twórcze formy zajęć dodatkowych, rozwój zainteresowań i kompetencji społecznych, zagospodarowanie czasu wolnego i profilaktykę zagrożeń wieku dojrzewania. Także według opinii nauczycieli wyrażonych w wywiadzie współpraca ta ma wpływ na kształtowanie właściwej postawy młodzieży, rozwój zainteresowań, uwrażliwienie młodzieży. Angażując się w organizację imprez uczniowie zmieniają się, stają się odpowiedzialni. Wzrasta też bezpieczeństwo w dzielnicy, gdyż następuje integracja środowiska. Ponadto szkoła jest dofinansowana przez instytucje np. przez Stowarzyszenie „Nasze Orleńskie”. Wnioski te nauczyciele formułują na podstawie relacji samych uczniów. Mają też pozytywne sygnały od rodziców. Ponadto, jak twierdzą, widzą uczniów nie tylko przez pryzmat swojego przedmiotu, ale jako odpowiedzialnych ludzi potrafiących współorganizować imprezy. Młodzież coraz chętniej angażuje się w życie szkoły. Przy kolejnej akcji wzrasta liczba zainteresowanych. Uczniowie w wywiadzie potwierdzają pozytywny wpływ współpracy na swój rozwój. Jako istotne wymieniają, np. spotkania z aktorami z Teatru NN w Lublinie, czy znaczącymi postaciami, jak systematyczne spotkania się z panią odznaczoną medalem „Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”, przedstawicielami Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości, czy dziennikarzami. Jako ważną inicjatywę wymieniają akcję „4 minuty = się życie”, w ramach której prowadzone było profesjonalne szkolenie dla całej szkoły z zasad udzielania pierwszej pomocy.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o spełnieniu wymagania na poziomie B.

Poziom spełniania wymagania: B